

Controle boomholten en nesten

Noordzone t.h.v. Geldershoofd te Amsterdam

Projectnummer: 200325
Datum: 3-6-2020
Opgesteld: Jessica Loeffen

Voorgenomen wordt om een braakliggend terrein om te vormen naar bouwgrond. Een deel van de aanwezige bomen wordt daarbij verwijderd. Op basis van een verkennend flora- en faunaonderzoek (Eelerwoude, 2019 & Tauw, 2020) hebben drie bomen mogelijk een functie voor vleermuizen en vogels met jaarrond beschermde nesten als sperwer, buizerd of ransuil, daarna zijn nog twee andere nesten zijn aangetroffen (Figuur 1). Daardoor is een nader onderzoek uitgevoerd naar de functie van de desbetreffende bomen in het plangebied voor vleermuizen en vogels met jaarrond beschermde nesten.

Noordzone te Amsterdam-Zuid

Figuur 1. Aanwezige, aangetroffen nesten in gebied Noordzone te Amsterdam-Zuid. Bron kaart: ArcMap, 2020

Huidige situatie en ontwikkeling

Het plangebied betreft het gebied Noordzone, dat ligt ten noorden van Geldershoofd in de wijk Bijlmer – Oost te Amsterdam-Zuid. Rond het plangebied ligt een provinciale weg Elsrijkdreef. Het plangebied bestaat uit een grasveld met langs de provinciale weg een groenstrook bestaande uit struiken en bomen als oudere wilgen, berken, essen en zomereiken. Op het grasveld staat een klein gebouw dat wordt gebruikt als restaurant. Overige bebouwing ontbreekt op het grasveld. Verlichting is aanwezig langs de wegen door de wijk en langs de provinciale weg. Zie voor een impressie van het plangebied onderstaande afbeeldingen (Figuur 2).

Figuur 2. Zicht op aanwezige nesten in de groene zone langs de provinciale weg Elsrijkdreef te Amsterdam -Zuid. Rechtsonder zicht op het pad dat langs en tussen de groenstrook ligt. Opname: 8 april 2020

Methode

Op basis van in totaal vier veldbezoeken zijn de drie bomen onderzocht op geschiktheid voor vleermuizen en gebruik van de aanwezige nesten. De veldbezoeken zijn overdag uitgevoerd door Jessica Loeffen en Marielle Oomen, ecologisch adviseurs en werkzaam bij Eelerwoude (zie kader – ecologisch deskundige). In tabel 1 zijn de onderzoeksdata weergegeven. Hierbij zijn tevens de onderzoekers, starttijd en weersomstandigheden genoteerd.

Kader - Ecologisch deskundige

De veldmedewerkers van Eelerwoude beschikken over een uitgebreide ervaring met de betreffende soortgroepen en voldoen aan de criteria van 'ecologisch deskundige'. Met een ecologisch deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Tabel 1. Type onderzoek, datum, start- en eindtijd, onderzoeker(s) en de weersomstandigheden genoteerd per veldbezoek.

Datum	Type onderzoek	Start –eindtijd	Onderzoeker	Weersomstandigheden
25-03-2020	Boomholten en nesten	13:00 – 15:00	J. Loeffen/ M. Oomen	12 °C, droog, half bewolkt, windkracht 2 Bft
08-04-2020	Nesten	10:00 – 12:00	M. Oomen	13°C, droog, onbewolkt, windkracht 1 Bft
22-04-2020	Nesten	8:00 – 10:00	J. Loeffen	11°C, droog, onbewolkt, windkracht 3 Bft
07-05-2020	Nesten	8:00 – 10:00	M. Oomen	13°C, droog, onbewolkt, windkracht 1 Bft

Vleermuizen

Voor het onderzoek van de holtes is gebruik gemaakt van een endoscoop. Middels deze verlengde camera kon de diepte van de holte worden bekeken en de kenmerken van de holte als vochtigheid, aanwezige schimmels en eventueel aanwezige andere soorten.

Nesten

Op basis van een verkennend veldbezoek was duidelijk waar de bomen met nesten zich bevonden. Aanvullend is gelet op overige nesten en gebruik hiervan. Daarbij zijn nog twee andere nesten waargenomen die tevens zijn geïnventariseerd. De onderzoekers hebben gebruik gemaakt van een verrekijker, zodat de nesten eerst op afstand konden worden bekeken op aanwezigheid van vogels en verse sporen, zonder te verstoren. Daarnaast is ook onder de bomen gekeken naar sporen als etensresten en poepsporen.

De onderzoekperiode is gebaseerd op de broedperiode van sperwer, buizerd en ransuil, soorten die het meest worden verwacht in het plangebied.

Het onderzoek is uitgevoerd middels vier veldbezoeken in de periode maart – mei, door één veldmedewerker. Door de veldbezoeken verspreid uit te voeren, is zowel in de periode van nestbouw, fase van ei leggen en broedperiode van buizerd (maart – half mei), sperwer (april – 30 juni) en ransuil (eind maart – mei) geïnventariseerd (tabel 2). Met deze spreiding en het voldoen aan het minimaal aantal vereiste bezoeken, kan met zekerheid gebruik van de nesten worden vastgesteld dan wel worden uitgesloten. De bezoeken hebben plaatsgevonden tijdens gunstige weersomstandigheden. Tussen de bezoeken zat minimaal 10 dagen.

Tabel 2. Periode van nestbouw, periode van eileg en broeden

	Aantal veldbezoeken	maart	april	mei
Buizerd	4			
Sperwer	3			
Ransuil	2			

Resultaten

Vleermuizen

De holten zijn erg oppervlakkig; deze zijn nog niet ingerot waardoor geen ruimte is voor vleermuizen om in de holte te kruipen. Overige soorten als broedvogels zijn in de gecontroleerde boomholten niet aangetroffen. doordat de holte van te weinig omvang is om een geschikte nestlocatie te bieden. Overige holten, spleten of kieren zijn niet in de desbetreffende bomen en bomen rondom niet waargenomen.

De bomen en struiken van de groenstrook bieden geschikt foerageergebied en zijn geschikt als vliegroute. Op basis van de eerdere notitie (Tauw, 2020) wordt ingeschat dat er geen sprake is van aantasting van essentiële vliegroutes of foerageergebieden, mits er ruimte is voor inpassingen in het ontwerp die het plan uitvoerbaar maken. Dit betekent wel dat het inpassingsplan gericht is op het behoud van bomenrijen als vliegroute en foerageergebied. Een ecologisch deskundige dient het inpassingsplan te beoordelen, zodat de juiste bomenrijen behouden blijven. Mogelijk dient het ontwerp te worden aangepast op aanwijzen van de ecooloog.

Effect: Geen van de onderzochte holtes zijn geschikt bevonden voor vleermuisverblijfplaatsen. Een nader vleermuizenonderzoek is voor de te kappen bomen niet noodzakelijk. Let wel op het behoud van bomenrijen als vliegroute en foerageergebied.

Nesten

Alle aangetroffen nesten zijn geïnventariseerd op gebruik door vogels met jaarrond beschermd nest als sperwer, buizerd en ransuil dan wel door algemene vogelsoorten. Bij de nesten zijn tijdens alle veldbezoeken zwarte kraaien waargenomen. Bij één nest begonnen zij luid te alarmeren als de veldmedewerker nabij kwam. Op dit nest is bij het laatste veldbezoek ook een broedende vogel waargenomen (Figuur 3). Een buizerd foerageerde langs de groenstrook, maar is niet broedend waargenomen. Ook ekster foerageerde in het plangebied. Van deze soort is een bezet nest waargenomen aan de overzijde van de provinciale weg Elsrijkdreef. Overige bezette nesten zijn niet waargenomen.

Overige waargenomen soorten zijn kauw, halsbandparkiet, zwartkop, tjiftjaf en vink. Nesten van deze of andere vogelsoorten zijn niet waargenomen.

Effect: Eén van de nesten in te kappen bomen is in gebruik door een paartje zwarte kraai. Van deze soort is het nest niet jaarrond beschermd, waardoor het nest buiten het broedseizoen kan worden verwijderd en de boom

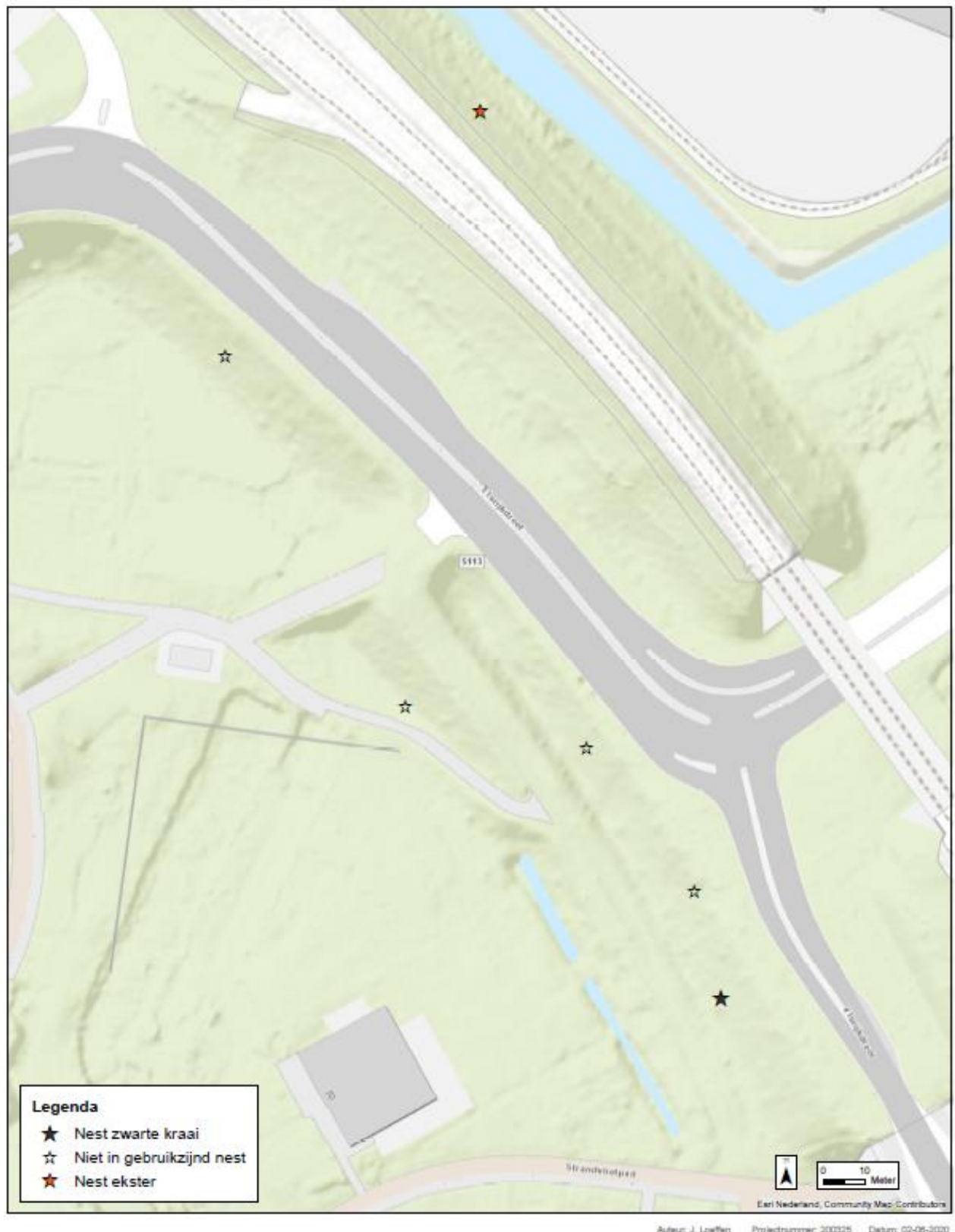
kan worden gekapt. Let op dat het nest, de boom en de bomen daar direct omheen ongemoeid worden gelaten tot de vogel klaar is met broeden en de jongen het nest hebben verlaten.

Overige beschermde soorten

Tijdens het veldonderzoek is ook gelet op de aanwezigheid van andere (niet-vrijgestelde) beschermde soorten dan hierboven beschreven. Deze beschermde diersoorten (o.a. steenmarter, das, hazelworm) zijn niet waargenomen.

Effect: Negatieve effecten op overige beschermde soorten zijn uit te sluiten. Het aanvragen van een ontheffing voor overige beschermde soorten is niet noodzakelijk. Wel dient te allen tijde rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels en het in acht nemen van de zorgplicht.

Noordzone te Amsterdam-Zuid

Figuur 3. Gebruik van de aangetroffen nesten. Bron kaart: ArcMap, 2020

Conclusie

Vleermuizen

Geen van de onderzochte holtes zijn geschikt bevonden voor vleermuisverblijfplaatsen. Een nader vleermuisonderzoek is voor de te kappen bomen niet noodzakelijk.

Ingeschat wordt dat er geen sprake is van aantasting van essentiële vliegroutes of foerageergebieden, mits het inpassingsplan gericht is op het behoud van bomenrijen als vliegroute en foerageergebied (Tauw, 2020). Mogelijk dient het ontwerp te worden aangepast op aanwijzen van de ecooloog.

Nesten

Eén van de nesten in te kappen bomen is in gebruik door een paartje zwarte kraai. Van deze soort is het nest niet jaarrond beschermd, waardoor het nest buiten het broedseizoen kan worden verwijderd en de boom kan worden gekapt. Let op dat het nest, de boom en de bomen daar direct omheen ongemoeid worden gelaten tot de vogel klaar is met broeden en de jongen het nest hebben verlaten.

Overige soorten

Bij de uitvoering moet rekening worden gehouden met de zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wilde levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

Literatuur

Eelerwoude, 2019 Toetsing Wet natuurbescherming. Noordzone, Amsterdam. Blok, N. Definitief: 17-01-2019. Projectnummer: 9236

Tauw, 2020 Notitie vleermuizen en jaarrond beschermde nesten van vogels in te kappen bomen in Noordzone-Egelsdonk. Fiaschi – van der Est, S.D. & N. Rutjes. Datum: 15-01-2020.